

דפוסי נפש

Mind Patterns

כתובים

Chronicles

אוצרת: יעל סונינו-לוי
Curator: Yael Sonnino-Levy

**הגלריה העירונית לאמנות, רחובות
בית התרבות על שם משה סמילנסקי**

מנהלת הגלריה: **סלין איזבורניצקי**

עריכה לשונית: **רותי קליין**

צילום העבודות: **ניצן אשוח**

עיצוב והפקת הקטלוג: **לימור שנורמכר**

נובמבר 2021

© כל הזכויות שמורות

המידות נתונות בסנטימטרים, גובה/רוחב

תודות:

משפחת פינס על השאלת הדפסי יעקב פינס

משפחת זהרי שמש על השאלת הדפסי דורון זהרי שמש

בתמיכת משרד התרבות והספורט, מנהל התרבות
המחלקה לאמנות פלסטית, עיריית רחובות,
החברה העירונית רחובות לתרבות, ספורט ונופש

דפוסי נפש

Mind Patterns

Artists:

אמנים:

Orit Hofshi

אורית חופשי

Neta Avidar

נטע אבידר

Noa Hagiladi

נועה הגלעדי

Sivan Pais

סיון פאיס

Jacob Pins

יעקב פינס

Gila Raz

גילה רז

Shir Bassa

שיר באסה

Sima Levin

סימה לוין

Elinor Rotem

אלינור רותם

Doron Sohari Shemesh

דורון זהרי שמש

דפוסי נפש

הנפש. מונחים אלו על קשת משמעויותיהם משמשים בשפה השגורה בחיי הפרט ובחיי החברה, והתערוכה 'דפוסי נפש' כורכת אותם יחדיו.

האמנים המשתתפים בתערוכה משקפים את מסע התחושות האישיות והמצבים החברתיים שהם עוברים; חרדות, בדידות, זוגיות, שפיות, סערת נפש ועוד מקבלים תצורות מתצורות שונות. חלק מהיצירות תלויות על הקיר וחלקן מוצבות כפסלים תלת־ממדיים שהודפסו בשיטות עכשוויות. האמן הוותיק ביותר בתערוכה, יעקב פינס, נולד בגרמניה, משפחתו נספתה בשואה והוא נאלץ לעזוב את גרמניה הנאצית לבדו. הוא נמנה עם זרם האקספרסיוניזם ויצירותיו מתאפיינות בכאב על מה שהשאר מאחוריו ובאמירות חברתיות נוקבות. היצירות המוצגות בתערוכה נדירות ומושאלות באדיבות בני משפחתו.

אורית חופשי יוצרת חיתוכי עץ מונומנטליים ומדפיסה אותם בשיטה ידנית. היא מביעה מצבים אנושיים של נדודים והגירה ומגיבה למציאות הפוליטית והאקולוגית.

סימה לויין עוסקת במצבים דומים של חרדה אקולוגית לסביבתה, נדודים ומרכיבי זהות משתנים. היא עושה זאת בתצריב ובאקוויטינטה (טכניקות של הדפס שקע המאפשרות יצירת גוונים רבים של אפור ושחור), ואילו פינס וחופשי משתמשים בהדפס בלט (שמתאפיין באקספרסיביות ובכתמים קונטרסטיים על רקע הנייר).

בתערוכה 'דפוסי נפש' יצירות של קבוצת אמנים היוצרים במדיה של הדפס אמנותי. היוצרים מביעים בטכניקה ייחודית זו את חיבוטי נפשם ואת שעל ליבם.

יש הרואים בהדפס אמנותי "קרוב המשפחה הצנוע והחרוץ של הציור. בצללו של הציור הוא מגיח להופעות אורח...¹ ויש הרואים בו "מדיום עשיר העומד בפני עצמו".² בימינו ניתן לייצר הדפס דיגיטלי בקליק אחד, אך אין הדבר כך בהדפס אמנותי מקורי. תחריט, תצריב, הדפס רשת, הדפס תלת־ממדי, חיתוך עץ ולינו – כולם דורשים תכנון קפדני לכדי יצירת גלופה. הגלופה תוטבע והחותם שהיא תשאיר ישקף את הלך רוחו של האמן.

ההגדרה הרווחת להדפס היא פרקטיקה המאפשרת יצירה של יותר מהפקה אחת, ואכן כך הדבר, אך מי ש'נדבק בחיידק' ההדפס יחוה בעוצמה במהלך העבודה תהליכים מרתקים ועמלנות, ואפשרויות אין־סופיות ייפרשו לפניו; "אמנים בוחרים לעסוק בהדפס בעידן של אפשרויות טכניות בלתי מוגבלות כמעט, משום שהוא חושף עצב רוטט בעשייה האמנותית."³ שכפול מטריצה בצורות, בשילובים ובצבעים שונים תחת לחץ ידני או במכשך יביא עימו מעט מהלא נודע, ומידה של הפתעה ליוצר עצמו.

הדפוס והנפש שזורים זה בזה: דפוס הוא דבר

החוזר

ונשנה, והמונחים תשליל, תמונת ראי, הטבעה,

כיבוש, חותם, צריבה וחריטה הם חלק

מטרמינולוגיה

¹ ספיר, ינאי, "מכבש ההיסטוריה: הדיוקן העצמי של ישראל בהדפס". הארץ, 16 באוק' 2015, מדור ספרים.

² תמיל, גויה, "הדפס האמנותי: עולם משגשג". הארץ, 16 באוק' 2015, מדור דעות.

³ גורדון, אירנה, "רישום והדפס באמנות ישראלית". טרמינל: כתב עת לאמנות המאה ה־21, כרך 51, 2013, עמ' 6-15.

הטכניקה שמשמשת את נטע אבידר ליצירה היא ליטוגרפיה. אבידר מעידה כי יש חושניות ברישום על האבן, במפגש העיפרון עם המרקם המחוספס העדין, וכי יש היקסמות ברגע הרמת גיליון הנייר המודפס מעל האבן, כמו פלא הלידה. את התנועה היא מבודדת, מגבשת וחותרת באבן; לדבריה "רגשות אדם מוצאים את ביטויים בשפת הגוף, התנועה, המספרת מה שאי אפשר לספר".⁴

דורון זהרי שמש ואלינור רותם משלבות בין תצריב לתחרוּת; בעוד שזהרי שמש יצרה בממדים קטנים והעבירה מצבים אנושיים בצורה איורית, רותם יצרה עבודות גדולות ומופשטות המתארות אווירה והלך רוח.

סיון פאיס ונועה הגלעדי יצרו יחד בטכניקת הדפס ייחודית המשלבת רשת ועיסת זכוכית, ולאחר מכן פיוזינג וסלמפינג בשריפה. הן בחרו בנימי עלי הסברס לייצג את התפוררות של החברה הישראלית כאנלוגיה להתמודדות נפשית ומתוך רצון לבנות משהו חדש מתוך המקום המרקיב, המתפורר והשברירי.

גילה רז הציעה התבוננות אחרת על ההדפס; היא יצרה צלליות של פניה ושל בן זוגה והטביעה אותן בתוך מבנים גיאומטריים שנוצרו בהדפסה תלת־ממדית. המבנים יוצרים חידה ומשתקם המתאר יחסי זוגיות על מורכבותם.

שיר באסה אשר זה עתה סיימה את לימודי

האמנות

מציגה עבודות בטכניקות הדפס רשת מעורבות

ארשה, עץ ולינולאום. היא בוחנת שאלות זהות,

⁴ אבידר, נטע, מתוך הסבר על סדרת היצירות שנבחרו לתערוכה, 2021.
⁵ באסה, שיר, מתוך כתיבה עבור עבודת הגמר של סיום לימודי אמנות רב־תחומית, שנקר, 2020.
⁶ בנימין, וולטר, יצירת האמנות בעידן השעתוק הטכני. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1983.

תרבות ומעמד חברתי-כלכלי בתוך החלל הביתי והמשפחתי. האמנית מפרקת ומרכיבה מחדש את הסביבה הביתית באמצעות ההדפס "על מנת למצוא משמעות חדשה על תבנית המקור. כמו למשל, עד כמה 'אימא' מציגה את עצמה בצורה אותנטית ועד כמה היא משמשת כעוד עותק מתוך תבנית קבועה של אימהות".⁵ עבודותיה יוצרות תחושת נוכחות מוגברת של הדמויות בחלל התערוכה.

למרות היות ההדפס "נכלל באמנויות המשועתקות העלולות לאבד מההילה החד פעמית"⁶ ניתן לומר כי באמנות הישראלית העכשווית (וכן באמנות הבינ־לאומית) ישנה עדנה להדפס האמנותי. בסטודיואים, בסדנאות ובאקדמיות לאמנות מחדשים טכניקות עתיקות ומפתחים טכניקות חדישות. אין קו עיפרון או מכחול כקו צרוב על נחושת, חרוט על עץ או כבוש בנייר כותנה. תערוכה זו נועדה לפתוח לפני הצופה את

האיכויות

הייחודיות והרב־גונית בשדה זה, ואת האופי

השונה בבחירות ובהתמודדויות הנפשיות של כל

אמן הדפס באשר הוא.
אוצרת התערוכה

יעל סונינו-לוי

אורית חופשי, צומת, 2018, חיתוך עץ, 178/178
Orit Hofshi, Disjuncture, 2018, Woodcut

אלינור רותם, תחת האדמה, 2018, תצריב ואקוטינטה, 30/40
Elinor Rotem, Underground, 2020, Etching & Aquatint

אלינור רותם, נוצה ברוח, 2020, תצריב ואקוטינטה, 40/50
Elinor Rotem, A feather in the wind, Etching & Aquatint, 2020

אלינור רותם, מאיים, 2020, תצריב ואקוויטנטה, 40/50
Elinor Rotem, Threatening, 2020, Etching & Aquatint

גילה רז, פורטרטים, 2018, חיתוך לינולאום, 35/40
Gila Raz, Portraits, 2018, Linocut

גילה רז, פורטרטים, 2018, חיתוך לינולאום, 35/40
Gila Raz, Portraits, 2018, Linocut

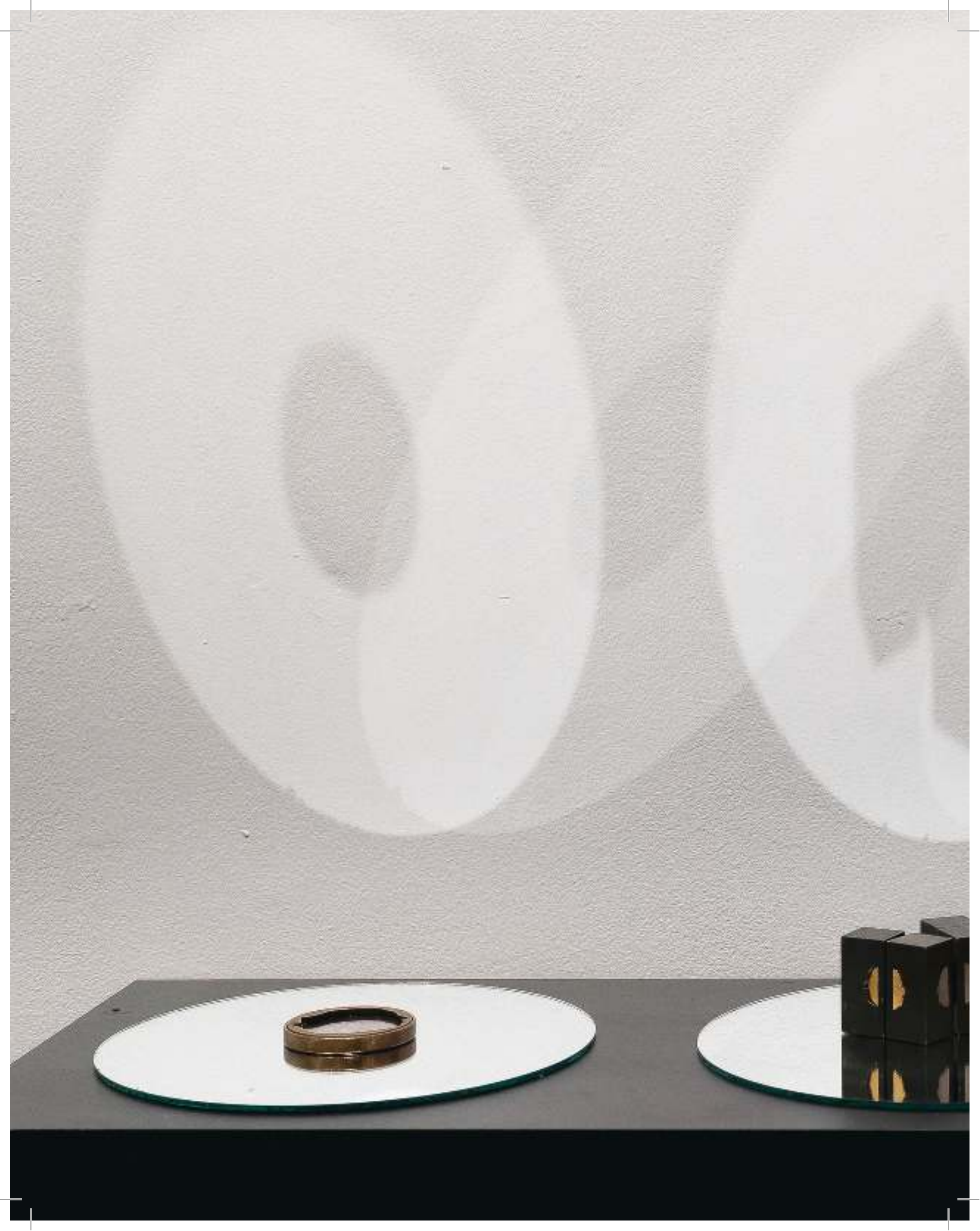

גילה רז, חולקים מחשבות, 2021, הדפס תלת מימד, קוטר 6
Gila Raz, Share thoughts, 2021, 3D print

גילה רז, פאזל פנים, 2021, הדפס תלת מימד, 5/5/5
Gila Raz, Face puzzle, 2021, 3D print

גילה רז, מי בתור, 2021, הדפס תלת מימד, 3/3/3
Gila Raz, Whos next, 2021, 3D print

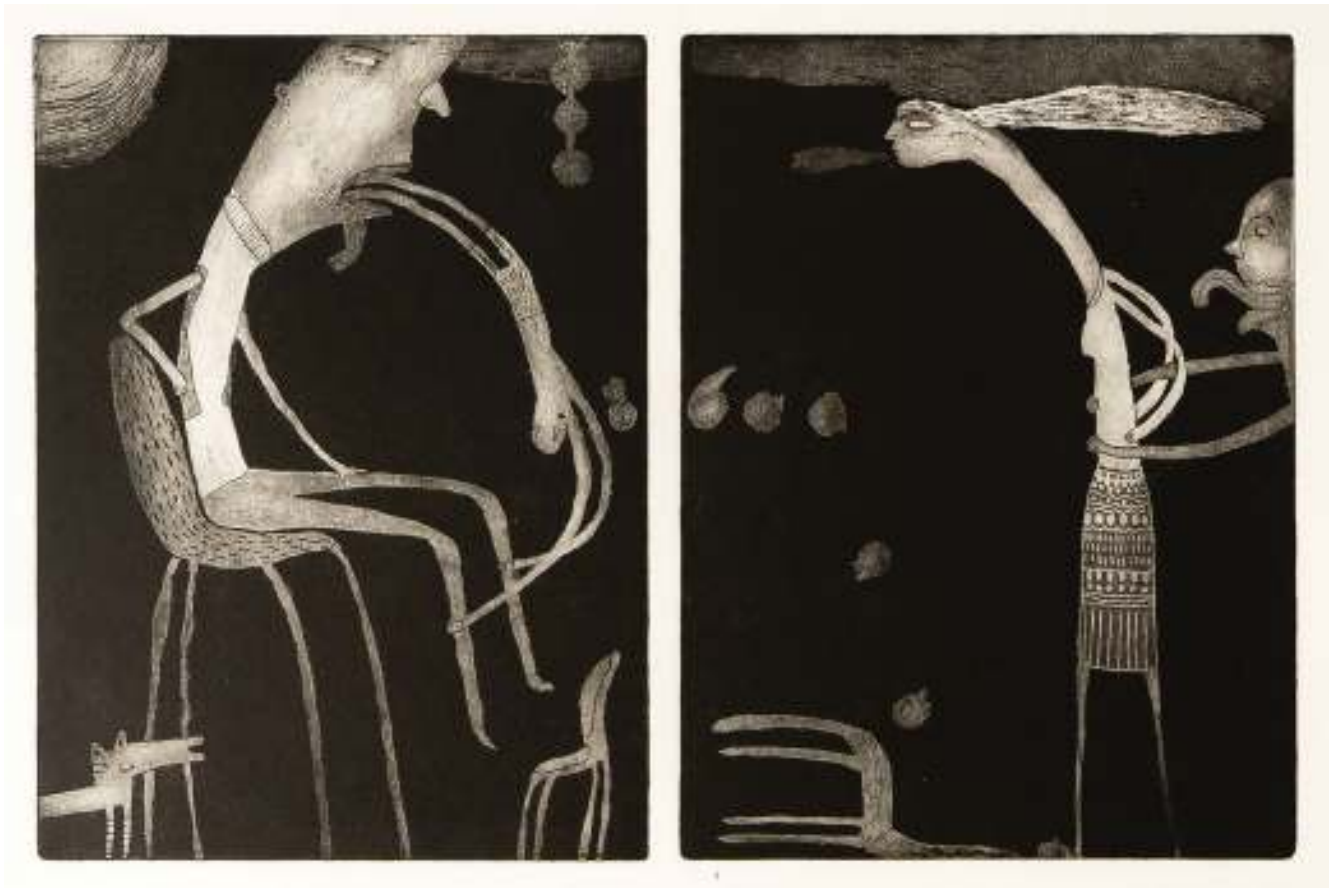
דורון זהרי שמש, ליצנים, 2011, תצריב ואקוטינטה, 25/35
Doron Sohari Shemesh, Clown, Etching & Aquatint, 2011

דורון זהרי שמש, פגישה לילית, 2011, תצריב ואקוטינטה, 20/40
Doron Sohari Shemesh, Night meeting, 2011, Etching & Aquatint

דורון זהרי שמש, פגישה לילית, 2011, תצריב ואקוטינטה, 20/40
Doron Sohari Shemesh, Night meeting, 2011, Etching & Aquatint

דורון זהרי שמש, דיאלוג, 2011, תצריב ואקוטינשה,
Doron Sohari Shemesh, Etching & Aquatint, 2011 50/30

דורון זהרי שמש, אל מול האשור, 2011, תצריב ואקוטינטה,
Doron Sohari Shemesh, Assyrians, 2011, Etching & 40/40
Aquatint

דורון זהרי שמש, מעל ומתחת, 2011, תצריב ואקוטינשה,
Doron Sohari Shemesh, Above & Below, Etching & Aquatint, 2011 45/30

דורון זהרי שמש, בת, 2011, תצריב ואקוטינטה,
Doron Sohari Shemesh, Etching & Aquatint, 2011 40/30

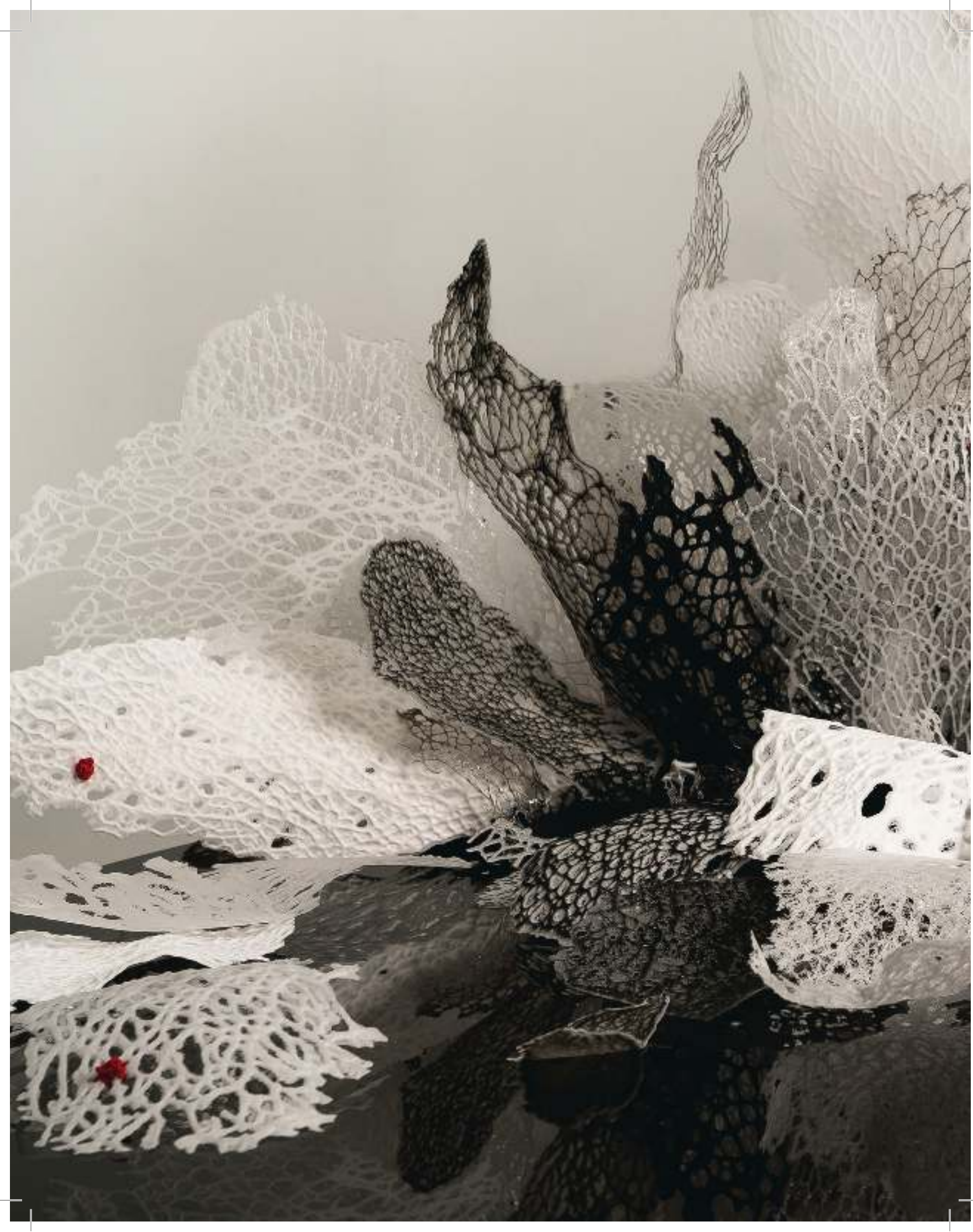
דורון זהרי שמש, אגדה, 2011, תצריב ואקוטינטה,
Doron Sohari Shemesh, Etching & Aquatint, 2011 40/30

סיון פאיס ונועה הגלעדי, התפוררות פנימית, 2021, הדפס רשת, עיסת זכוכית, פיוזינג, סלמפינג, קוטר 80/150
Sivan Pais & Noa Hagiladi, Crumbling, 2021, Mesh print, glass pulp, fusing, slumping

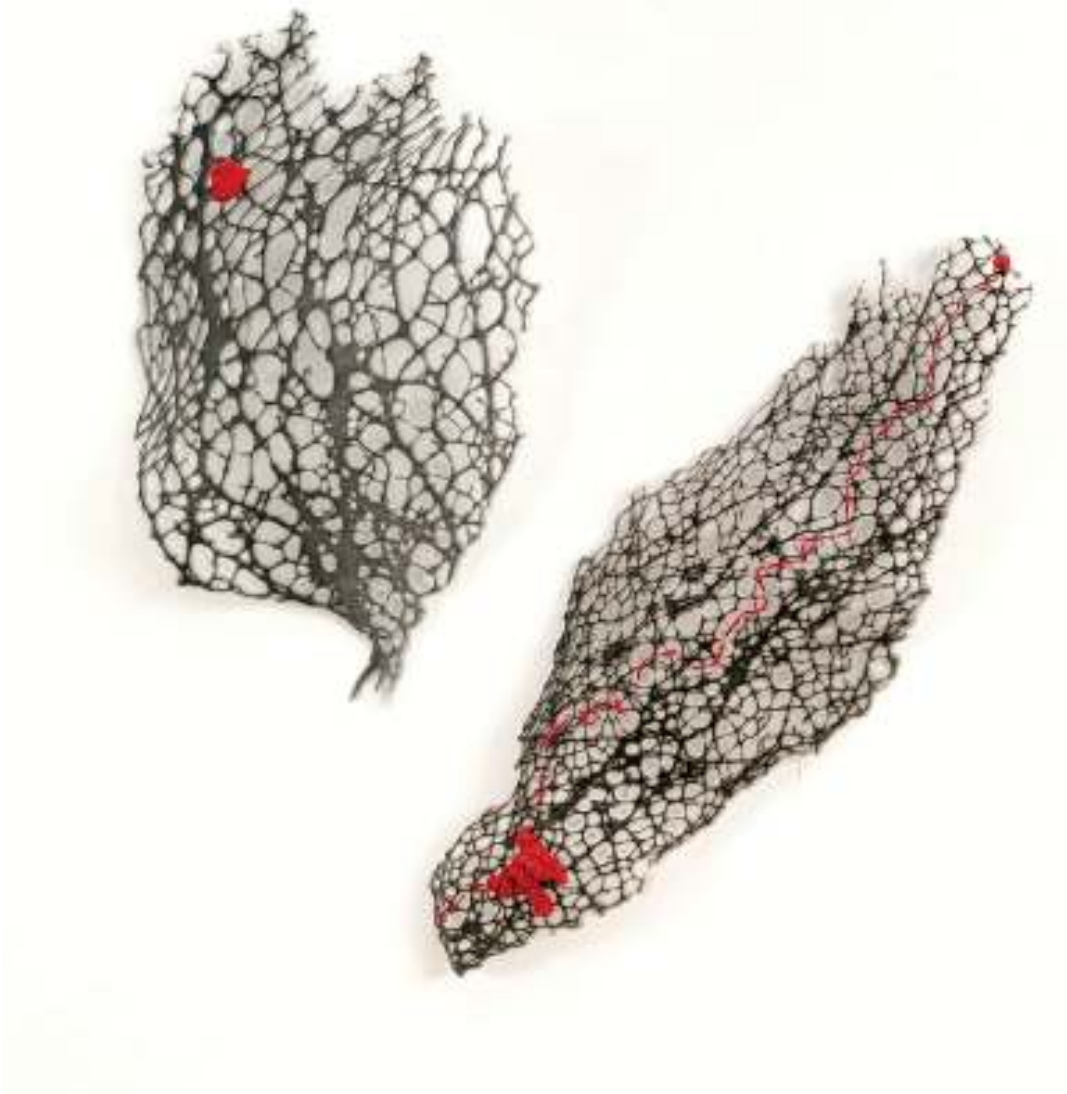
סיון פאיס ונועה הגלעדי, התפוררות פנימית (פרט),
Sivan Pais & Noa Hagiladi, Crumbling 2021
)detail(, 2021

סיון פאיס ונועה הגלעדי, התפוררות פנימית, 2021, הדפס רשת, עיסת זכוכית, פיזינג, סלמפינג, 20/40
Sivan Pais & Noa Hagiladi, Crumbling, 2021, Mesh print, glass pulp, fusing, slumping

סיון פאיס ונועה הגלעדי, התפוררות פנימית, 2021, הדפס רשת, עיסת זבוכית, פיזינג, סלמפינג, 30/40
Sivan Pais & Noa Hagiladi, Crumbling, 2021, Mesh print, glass pulp, fusing, slumping

שיר באסה, נורית, 2018, דפוס רשת וחיתוך לינו, 50/70
Shir Baasa, Nurit, 2018, screen print

שיר באסה, בין חלום בהקיץ, 2018, דפוס רשת וחיתוך עץ, 50/70
Shir Baasa, Between daydreaming, 2018, screen print

שיר באסה, ללא כותרת, 2018, דפוס רשת על עץ,
Shir Baasa, Untitled, 2018, screen print 50/86

סימה לוין, סימה לוין, 2021, תחריט יבש, 61/65
Sima Levin, Sima Levin, 2021, Drypoint

סימה לוין, סימה לוין, 2021, תחריט יבש, 60/65
Sima Levin, Sima Levin, 2021, Drypoint

סימה לוין, סימה לוין, 2021, תחריט יבש, 62/65
Sima Levin, Sima Levin, 2021, Drypoint

סימה לוין, ללא כותרת, 2021, תחריט יבש ותצריב אקוהטינט, 66/43
Sima Levin, Untitled, 2021, Drypoint & Etching

סימה לוין, סימה לוין, 2021, תחריט יבש,
Sima Levin, Sima Levin, 2021, 71/65
Drypoint

סימה לוין, סימה לוין, 2021, תחריט יבש,
Sima Levin, Sima Levin, 2021, 70/65
Drypoint

נטע אבידור, ללא כותרת, 2010, הדפס אבן, 70/50
Neta Avidar, Untitled, 2010, Lithography

נטע אבידור, ללא כותרת, 1995, הדפס אבן, 50/40
Neta Avidar, Untitled, 1995, Lithography

נטע אבידר, ללא כותרת, 1997, הדפס אבן, 30/70
Neta Avidar, Untitled, 1997, Lithography

נטע אבידר, ללא כותרת, 2013, הדפס אבן, 50/100
Neta Avidar, Untitled, 2013, Lithography

נטע אבידר, אבן ליטוגרפית - גלופה, 50/80
Neta Avidar, Lithographic stone

נטע אבידר, ללא כותרת, 2005, הדפס אבן, 40/70
Neta Avidar, Untitled, 2005, Lithography

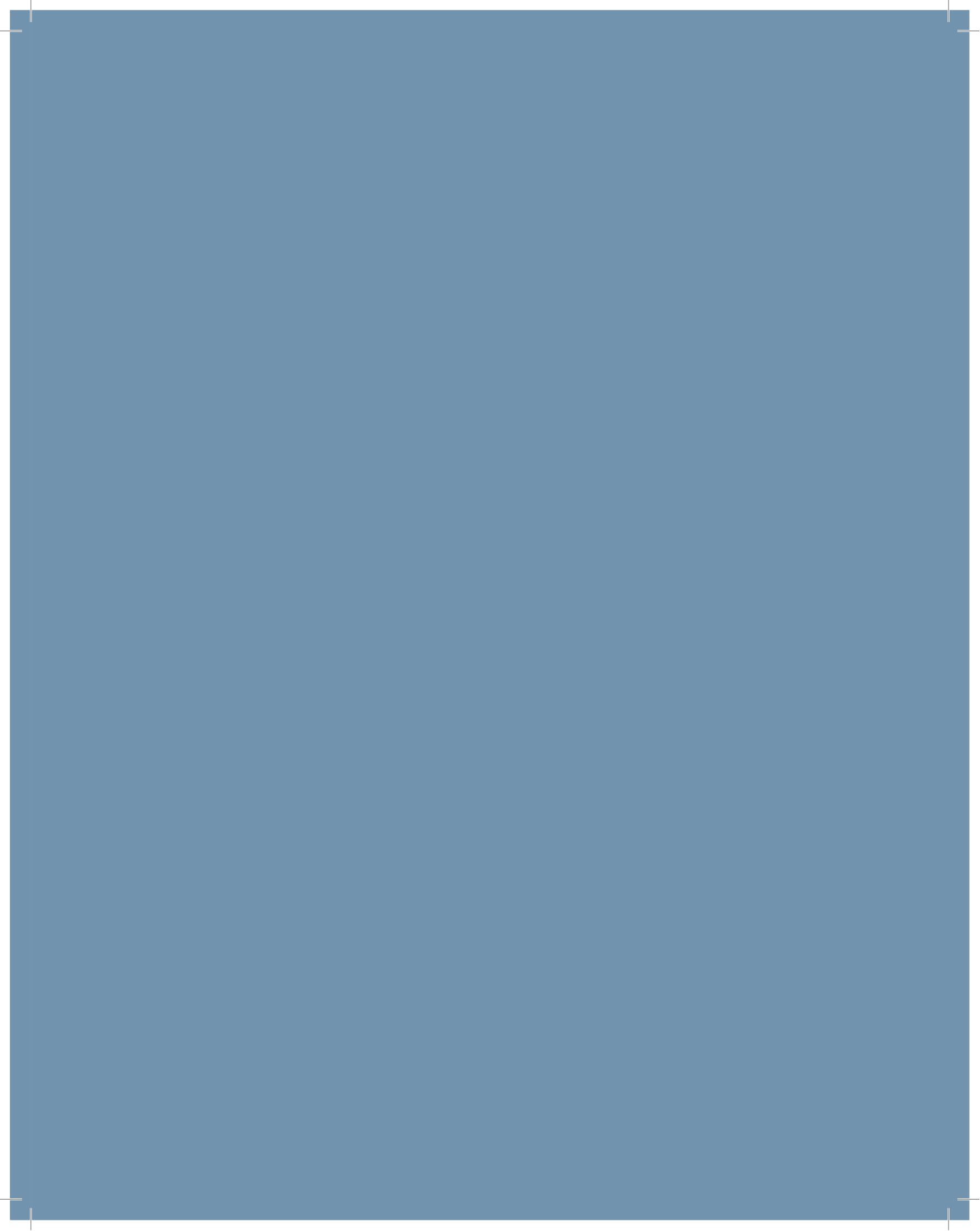
יעקב פינס, שני גברים, 1953, חיתוך עץ,
Jacob Pins, Two Men, 1953, 22/29
Woodcut

יעקב פינס, ילדה, 1961, חיתוך עץ, 25/57
Jacob Pins, Girl, 1961, Woodcut

יעקב פינס, מטריות, 1965, חיתוך עץ, 26/81
Jacob Pins, Umbrellas, 1965, Woodcut

כתובים

Chronicles

שי מנדלוביץ ונועה הגלעדי

Shay Mendelovich and Noa Hagiladi

כתובים

התערוכה 'כתובים' מוצגת בחלל צר וארוך באגף הגלריה העירונית לאמנות רחובות. שני אמנים מציגים בה, נועה הגלעדי ושי מנדלוביץ, ושניהם מביאים לתערוכה את כתיבתם.

מנדלוביץ הוא משורר, הוא כותב את הדברים כפי שהם קורים לו, כפי שהוא חש אותם – פשטות ורגישות, עוצמה ועדינות כתובים ומוגשים יחדיו. מנדלוביץ הוציא לאור ספרונים המכילים שירים, רשימות ורישומים, הכתיבה היא כלי ביטוי. ביצירתו משבץ מנדלוביץ דימויים מעולם הדפוס הידני – "לחץ הדיו כלחץ הדם וכחמו" "כתב היד – אותיות שהשתבשו שנשתבשה צורתן"⁷ – והמשיכה לעולם הזה הביאה אותו להצטרף לתכנית הרזידנסי של סדנת ההדפס בגלריה העירונית לאמנות רחובות. היצירות 'פרצים', 'עדכון מכתב לחברים' ועוד הן

חלק מתהליך לימוד והתמודדות עם פרקטיקות התחריט והתצריב. במהלך יצירת הגלופות להדפסה הוא

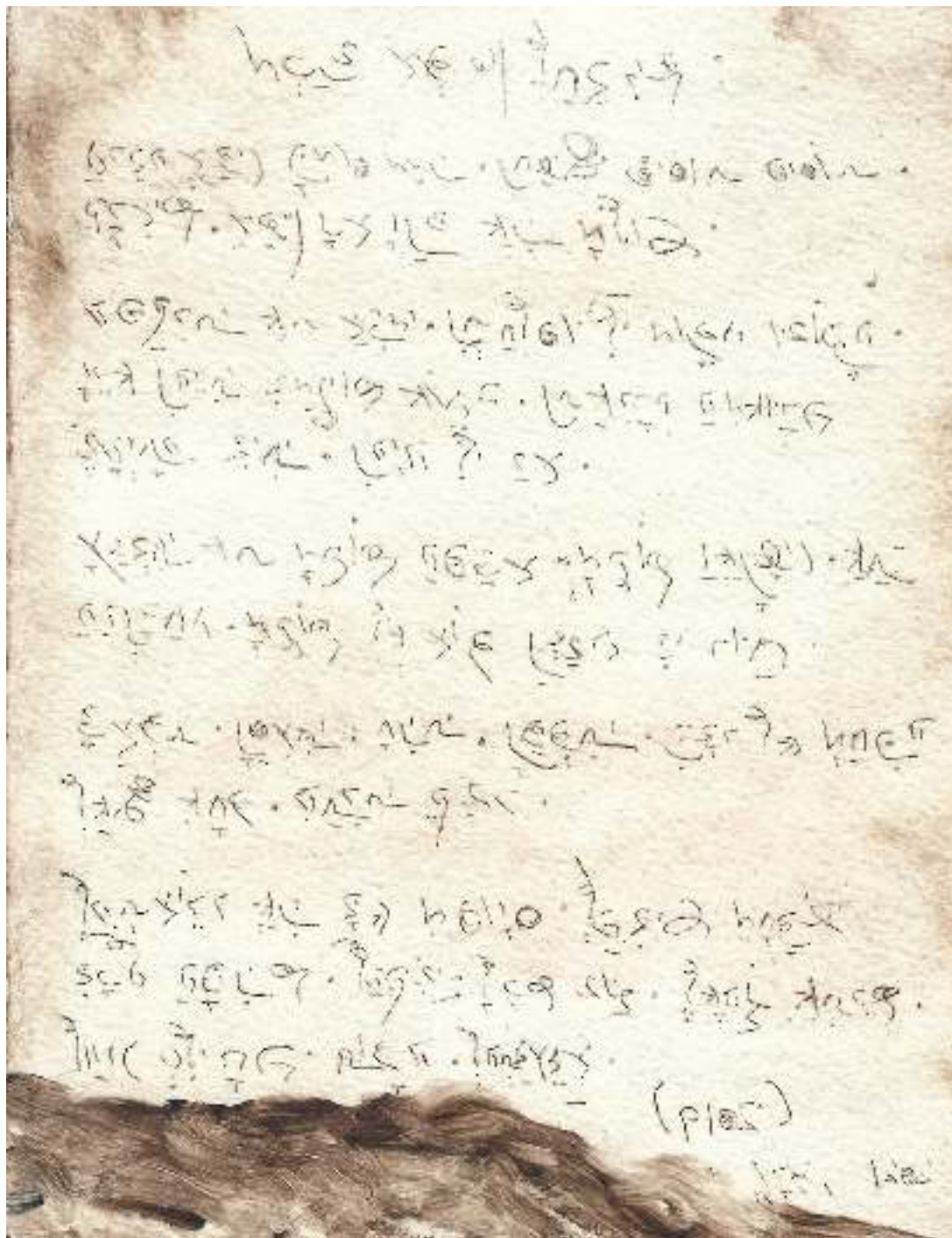
אתגר את עצמו והתמודד עם כתיבת שיריו בכתב ראי, עם חריטת מילים על נחושת ועם חשיפת אותיות מלוח אלומיניום מרוח באספלט (לפני הצריבה בחומצה). ההיבט הגרפי האיורי הכמעט נאיבי שהוא משתמש בו, הצבעוניות העדינה ובחירת הנייר משלימים את זרימת האותיות האישית כל כך של האמן ומוסיפים ליצירה אסתטיקה וקסם רב.

נועה הגלעדי יוצרת בתחום הזכוכית. בתערוכה היא מציגה חמישים שברי זכוכיות שהודפסו עליהם טקסטים. את השברים אספה נועה מחממה משפחתית שנהרסה. הטקסטים כתובים בגוף ראשון ומספרים על התמודדותה בתקופות שונות בחייה. "בחרתי לעבוד עם 'חומר שזוכר' – לעבוד עם השברים הפיזיים בהקשר ומתוך המשברים שחוויתי בחיי. החומרים איתם אני עובדת הם שברי הזכוכיות, שיירי החממה ושברי הנפש שלי וזיכרונותיי"⁸. בתהליך השריפה המילים שהודפסו על זכוכית הותכו לתוך השברים, הקצוות החדים התעגלו, ושברי הטקסטים והשברים ניתכו זה לזה והפכו אחד.

ההצבה של מספר פרגמנטים שקופים וכתובים המרחפים בתלייה מהתקרה וממלאים כמעט את החלל כולו יוצרת יצירה שלמה וחזקה שהצופה יכול לעבור בתוכה, להתבונן, להקשיב, לחוות ולגלות חלק חשוב בעולמה של האמנית.

אוצרת התערוכה
יעל סונינו-לוי

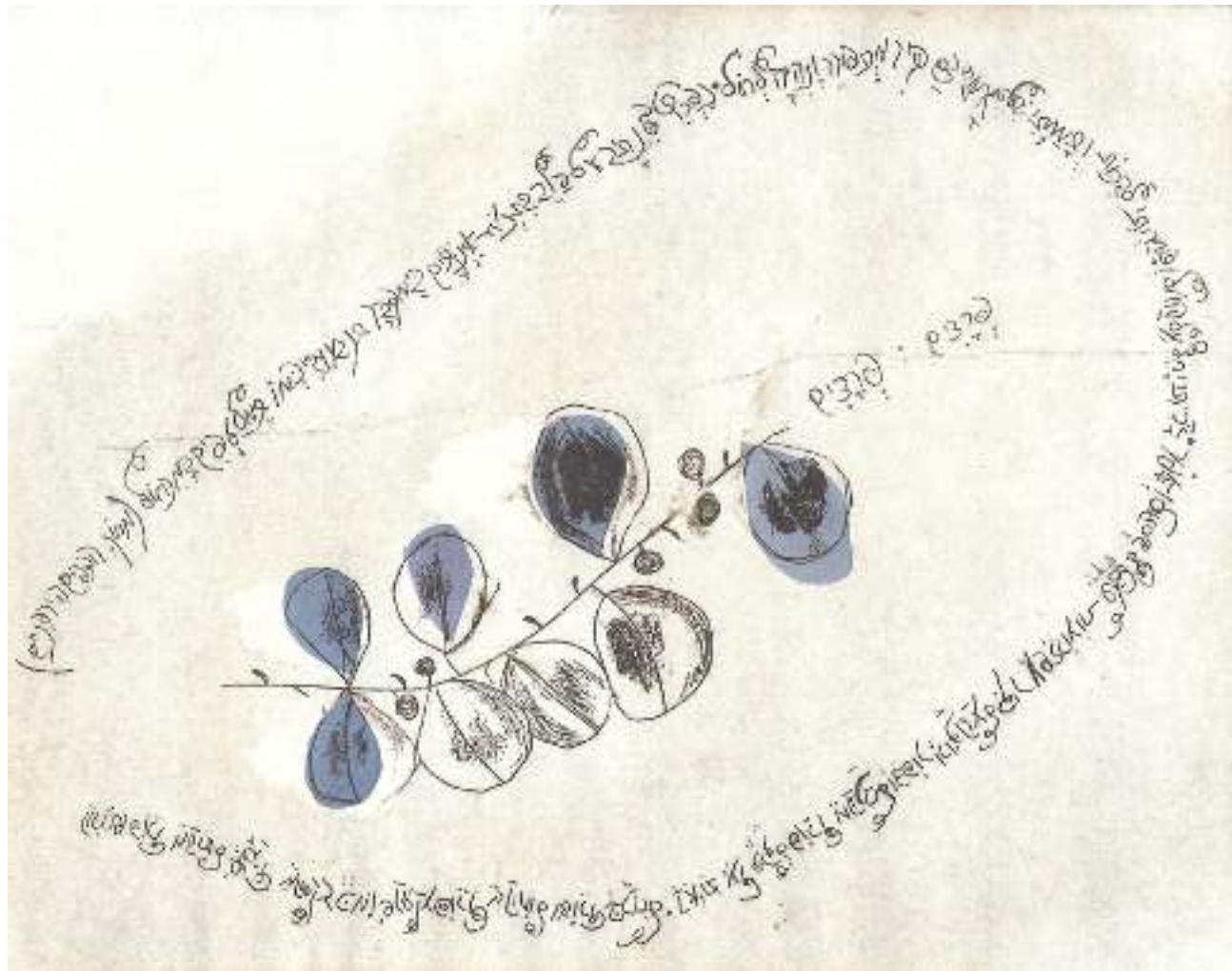
⁷ מנדלוביץ, שי, מתוך 'ר(סיסים)' (חוברת בהדפסה אישית), מרץ 2020.
⁸ גלעדי, נועה, מתוך הסבר על היצירה 'אם אני משוגעת', 2021.

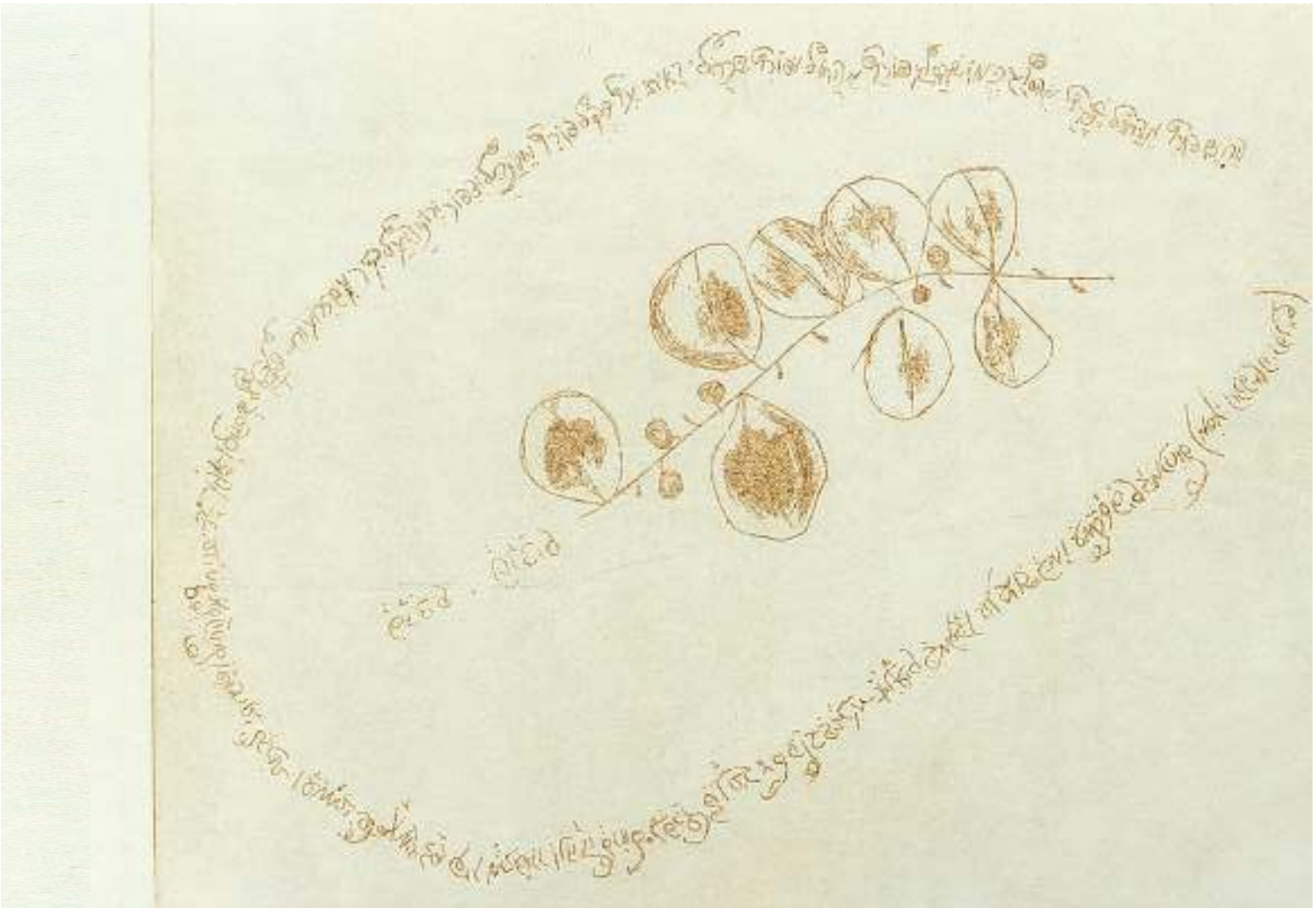
שי מנדלוביץ, מכתב עדכון לחברים, 2021, תצריב, 16/23
Shai Mendelovich, Letter, 2021, Etching

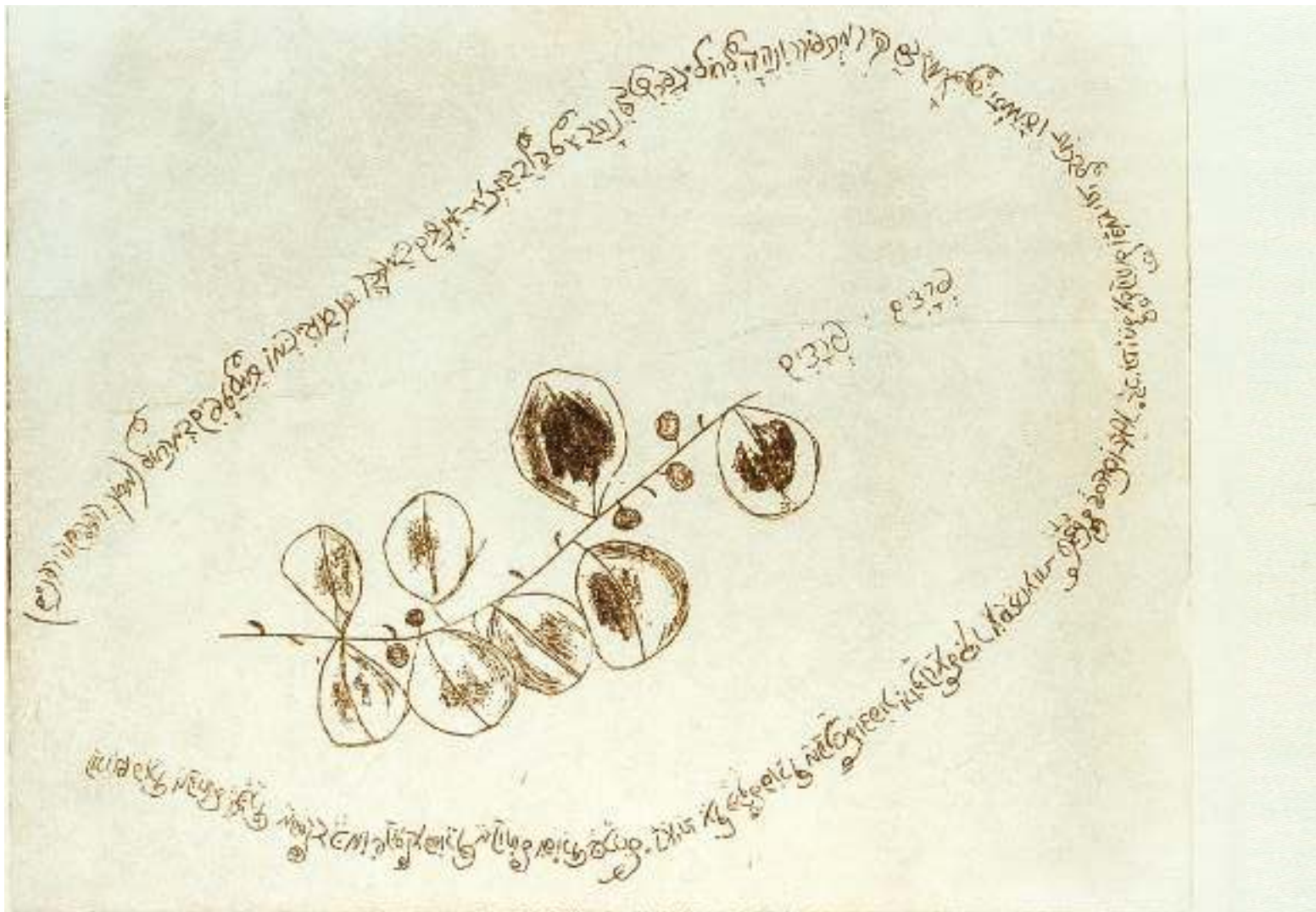
שי מנדלוביץ, לערן, 2021, תצריב, 16/23
Shai Mendelovich, To Eran, Etching, 2021

שי מנדלוביץ, פרצים, 2021, תצריב, 24/16
Shai Mendelovich, Bursts, 2021,
Etching

שי מנדלוביץ, פרצים, 2021, תצריב, 46/16
Shai Mendelovich, Bursts, 2021,
Etching

אם אני משַׁנֵּעַ אֶזְגָּם אֶת מִשְׁנֵעַת

נעה הגלעדי, אם אני משוגעת, 2021, הדפס רשת על זכוכית, שברי זכוכית בגדלים שונים
Noa Hagiladi, If I am Crazy, 2021, screen print on glass

ריו של טחם שטכה ספנים
חריקה הוילונות כיום שכה,
קרסות נחשים ועצלות
עצמים סקדרים בשירות
חסמה ורבה נרסה
קרסונים וררענות ופיקנדרונים וייקות. קרות נדוקרות.
לעולם אנה ולדה קטנה אוקנת גול
בעולם שכלו עלים ורמים ואפלי טל.